

Hoyring í danska útvarpinum um Ríkisfelagsskapin:

Hevur Danmark ráð til at missa Føroyar og Grønland?

-Hvørjar avleiðingar fær tað fyri Danmark, um Føroyar og Grønland gera álvara av at taka seg úr Ríkisfelagsskapinum? Fær danski statskassin bara fleiri pengar at ráða yvir? Ella ávirkar hetta samleikan - identitetin hjá dønnum? Hvat tá við virðingini fyri Danmark úti í heimi og hvussu við framtíð Danmarkar?

JAN MÜLLER

Hetta eru nakrir av spurningunum, sum verða settir í eini „Hoyring“, sum verður í danska útvarpinum P1 leygardagin 28. november millum klokkan 14 og 16 (donsk tíð).

Heitið á hoyringini er „Endin á Ríkisfelagsskapinum?“

Í sendingini verður spurnartekin sett við týðningin av eini møgulegari avtøku av ríkisfelagsskapinum, hvat hetta merkir búskaparliga, mentanarliga og uttanríkispolitiskt.

Orsøkin til at fara undir eina slíka hoyring er m.a. ætlanin hjá Føroya landsstýri at fáa Føroyum fullveldi, og eisini krøvini hjá grønlandinum at fáa meiri sjálvstýri.

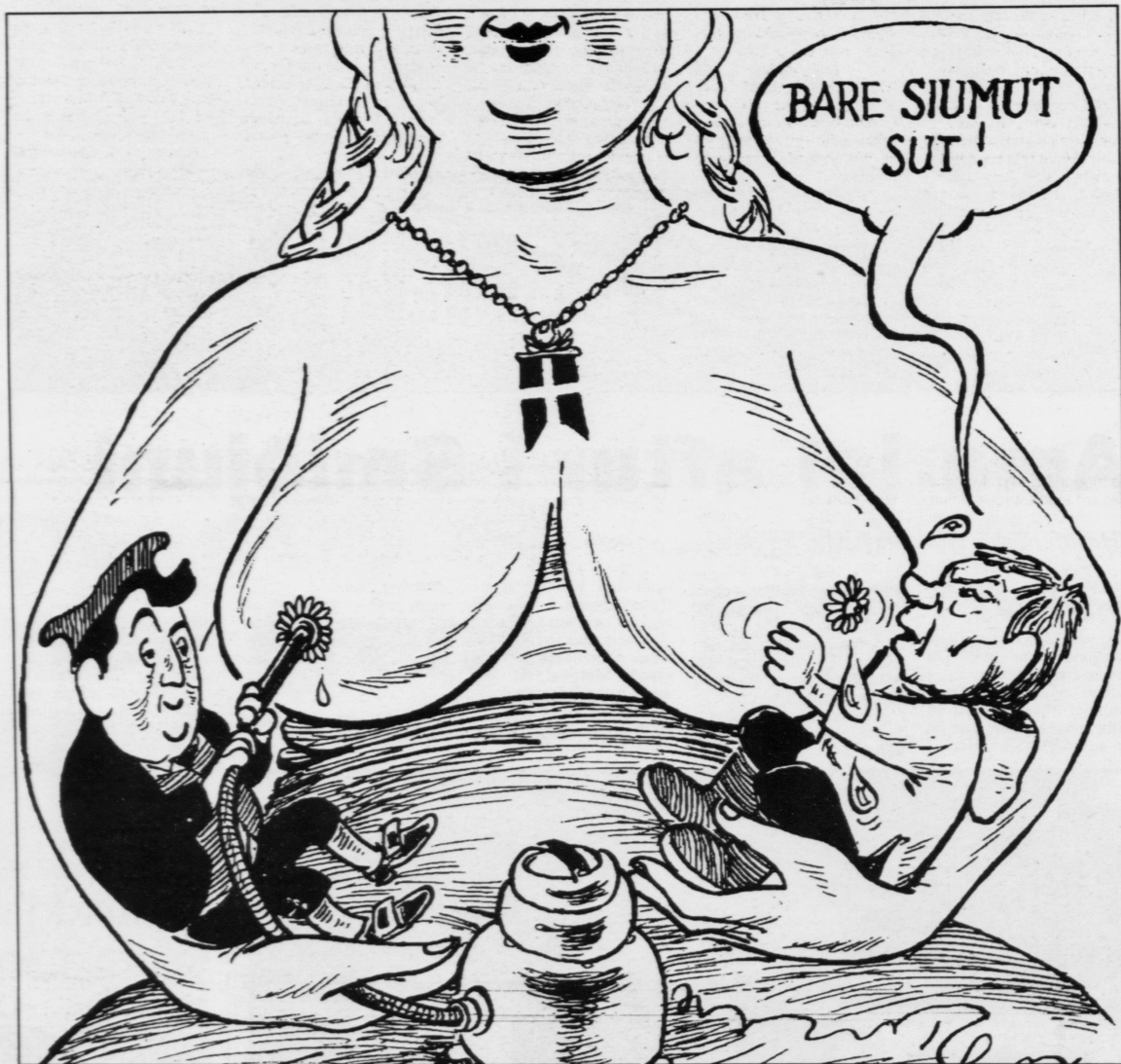
Spurningurin er, hvussu danir meta um hesi málini, og hvørja avleiðing tey fara at hava á danir og Danmark.

Motzfeldt, Hoydal og Vigdís

Tey, sum verða við í hoyringini, eru: grønlandski landstýrisformaðurin Jonathan Motzfeldt, Høgni Hoydal, varaløgmaður og landstýrismaður í sjálvstýris-málum, fyrr. íslendski forsetin Vigdís Finnbogadóttir, formaðurin í ungdómsfelagsskapinum í Siumut-flokkinum, Jørgen Wæver Johansen, føroyski samfagsgranskarin Gestur Hovgaard, frá grønlandsku sjálvstýrisrørsluni Kristian Pablo Poulsen, teir báðir fyrrverandi vismennir, Arne Larsen og Chresten Sørensen, sum eru búskaparligir ráðgevar hjá forsætismálaráðnum í spurningum viðvíkjandi Føroyum og Grønlandi og síðani Fredrik Harhof, dr.jur. við lærda háskúlan í Keypmannhavn, sum hevur skrivað doktoraritgerð um ríkisfelagsskapin.

Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharri og Uffe Østergaard, søgumaður og professari við lærda háskúlan í Árhús eru við men á bándi.

Búskapurin er kjarnin í einum tíðindaskrivi frá danska útvarpinum verður m.a. víst á, at tað í Grønlandi verður mettt at vera sera provokerandi, at arbeiði ikki er til allar grønlandingar, um somu tíð sum tað framvegis er arbeiði til hópin av dønnum í Grøn-

Hetta fekk teknarin Óli Petersen burtur úr, tá grønlandski Motzfeldt vitjaði í føroyum í fjør. Tekningin bar heitið „Mor Danmark“.

landi.

-Kjarnin í hesum er og verður búskapurin, tí hvørki Grønland ella Føroyar megna at klára seg uttan blokkstuðlinum úr Danmark. Men hvat hendir, um tað verður funnin nógva olja út fyri grønlandsku og føroysku stendurnar? Hvat nú um tað lónar seg at vinna út gull í Grønlandi? Um búskapurin bráðliga als ikki er nakar trupulleiki? Hetta

eru nakrir av spurningunum, sum verða settir sum upplegg til hoyringina.

Kalda krigið av og hvat so!

Víðari verður spurt í sama uppleggi: Hvat skal til fyri at teir norðuratlantisku borgararnir í ríkinum framvegis vilja vera ein partur av felagsskapinum? Og kunnu teir ikki eins væl finna aðrar áhugaverdar

partnara úti í stóru verð? So kemur tíðin at gera upp, hvat vit, danir, vilja, og um vit í heila tikið vilja hava ríkisfelagsskapin at halda fram! Nú Múrin er fallin, kaldað krigið er av - og vit ikki longur hava brúk fyri Grønlandi og Thule-støðini fyri at fáa vælvild og rabat í NATO við einum samleika (identiteti), sum vendir norðureftir - burtur frá Týskalandi. Um tað

kemur hartil, at grønlandingar og føyroingar ikki longur eru bundnir at Danmark - mugu vit í Danmark gera upp, um vit eru bundin at teimum.

Leiðlan í „Orientering“, sum ger sendingina, sigur víðari, at bæði tað søguliga - tað mentanarliga og samleikaliga sambandið - ella øvugt - í ríkisfelagsskapinum, fer at verða viðgjørt. Ætlanin er, at Annika

Hoydal skal vera við í hoyringini saman við tónleikarum.

„Orientering-deildin“ í danska útvarpinum fer annars í november at taka upp spurningar, sum snúgvá seg um sjálvstýrið og ríkisfelagsskapin. Hetta kann eisini lesast á internetinum: dr.dk/orientering/ Upplýsingar um sendingina kunnu eisini fáast við at venda sær til DR á telefon 35206018.